

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectvra Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniæ Agrippinæ, 1653

9. Partes Fundamenti, quod est Humilitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](#)

exhibitio. Humilis dolet, si se videat magni fieri: nec illum honorem in animo sibi attribuit: immo, nec admittit, nisi forte ratione officii, aut doni quod habet; atque ita illum in DEUM tacite saltem & implicitè refert. VI. *Dilectionis voluntaria* infra omnes: scilicet dum in se defectus in aliis perfectionem considerat. VII. *Subjectio infra Deum demississima.* Infra homines quoque propter DEUM, sinens se ab iis, tanquam DEI instrumentis gubernari, secundum Apostoli Petri preceptum: 1. Petri 2. *Subjectio estote omni humanae creature propter Deum, sive Regi, quae præcellenti, sive Ducibus tanquam à Deo missis. quia sic est voluntas Dei.* VIII. *Electio vilmus in exterioribus.* Eligit humilis id quod abjectius: locū inferiorem in consilio, latus instrumentum in congressu, socios quibus cum agat abjectiores, officia minus honorata, vestes magis detinatas ac simplices, superba etilem vulgarem, atque ita in aliis quibuscumque: servata tamen decori ratione in usu, quam personæ & officii conditio exigit.

ARTICULUS IX.

Partes Fundamenti, quod est

HUMILITAS.

FUNDAMENTVM istud ex duabus partibus componeatur videtur S. Bernardus: unam vocat *Humilitatem cognitionis* vel *judicii*: alteram *Affectus*. Ser. 42. in *Canticis*. Est, inquit, *Humilitas, quam nobis veritas parit. & non habet colorum: & est Humilitas, qua caritas format, & inflamat: atque hoc quidem in affectu, illa in cogitatione consistit.* Etenim tu si in metipsum intus ad lumen veritatis, & sine dissimulatione insperias, & sine palpatione dijudices, non dubito quin humilieris, & in oculis tuis factus vilius tibi ex hac vera cognitione tui: quam necdum fortasse id esse patiaris in oculis aliorum. Eris igitur humili,

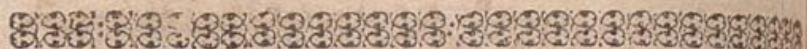
mittit, sed de opere interius veritatis. & minimè adhuc de operis insuffione. Nam si veritatis ipsius, quæ te iibi veraciter, atque salubriter demonstravit, sicut splendore illuminatus, ita amore affectus fuisset; voluisse procul dubio, quod in te est eadem de te omnes tenere sententiam, quam ipsam apud te veritatem habere cognoscis. At sunt aliqui, qui unam solùm Fundamenti partem ponunt, sola judicii, seu veritatis Humilitate cōtentos: quos tanquam Architectos minus peritos arguit, & graviter increpat, ita reprehendens: *Pondus & pondus abominatio est quid Deum.* Quid enim? Tu te deprecariis in secreto apud temeritatem, veritatis trutina ponderatus: & soris alterius presii mensura, majori de pondere vendis nobis, quam ab ipsa accepisti. Time Deum, & noli hanc rem pessimā facere, ut quē humiliat veritas extollat voluntas: hoc enim est. resistere veritati, hoc pugnare cōtra Deum. Ex his collige, Humilitatē afflictus dici, quā quis ab aliis se vult haberi, qualē corā Deo se agnoscit: Iudicii, quā agnoscit se vilem coram Deo, & in abscondito se talem reputat, unde nō omnem affectum excludit, sed coram hominibus ita vilis haberi non appetit, ideoque affectū tam extensivē efficacem adjunctum non habet.

HACTENUS autem, quæ de HUMILITATE disservimus, satis ostendunt, illam esse Aedificii spiritualis Fundamentum stabile; ejus Præfundamentum recte dici Notitiam sui. Quæ, ut sit perfecta, postulat comitem, cognitionem Dei, quæ fons est caritatis. Ex quo fit, ut conjunctissimæ sint, Humilitas & Caritas: sicut divitium esse nequit inter cognitionem sui, & cognitionem Dei. Humilitas enim consequitur cognitionem sui, Caritas cognitionem Dei. Itaque aptissimè cum humili-
mo Doctore Augustino exclamat quilibet cum affectu.

Noverim Me-Noverim Te.

Vt amem Te-Vt contemnam Me.

NO-

NOTÆ.

MULTI scripsierunt de Humilitate: quilibet ad suum institutum accommodatè. Mihi tractanti Architecturam Christianam propositum fuit, declarare analogiam, inter Humilitatem & Fundamentum Ædificij, ut sic constituantur apè Fundamentum Domus sapientie seu Virtutum omnium. Scriptores alios consule per otium, mino hic præcipuos. S. Thomas 2.2. quest. 161 ubi Cajetanus, Valentia, alijs; commentatores. Leonardus Lessius lib. 4. de Iustit. cap. 4. Doh. 7. Bernatdinus Resignolius lib. de Actib. Virtut. Ioannes Bulse in Viridario. tit Humilitas. Franc. Arias de Profectu spirituali age fusè de Humilitate B. M. V. Aluarez de Pa Tom. 3. de perfed. vii spirit. Roa lib. 4. Singularium à cap. 2. Delrio in Speculo Mariæ lectione 7. & in Threnos Ieremia & in Adagiis. 8. Tom. 1. & 718. n seq. Antonius Dauraultius in Catechismo histor. cap. 7. Tit. 30. Speculum Exempl. Tit. Humilitas. Alphonsus Rodericus in Exercitu Perfectionis & Virtutum Christianarum. Tractatu 3. de Humilitate ubi cap. 2. inscribitur: Humilitatem esse ceterarum Virtutum Fundamentum. Cap. 3. Specialius exponitur, omnium Virtutum Humilitatem esse Fundamentum, enumeratis præcipuis, ad proximatum modatè. Cap. 5. de Primo gradu Humilitatis, qui est, parui se fere humiliter de se sentire. Cap. 13. de Secundo Humilitatis gradu, qui, desiderare parui fieri. Cap. 14. de Tertio, qui est, non letari, dum lundatur, & estimatur. Cap. 15. de Quarto, qui est. velle contemni, appendi ideoque gaudere. — Sequuntur alia ad proximū viilia.

46 90

TIMOR